Nr. 1. 6 Maja 1888. Rok IV.

Wychodzi co 8. dni, **podczas pory kąpielowej,** *począwszy od* ***Maja*** *do końca* ***Września.***

PRZEDPŁATA *na cały sezon kąpielowy wynosi:*
w Krynicy . 2 złr. 30 ct.
z przesyłką poczt. 2 „ 50 „
za granicą . . 3 „ — „
Numer pojedynczy w Krynicy kosztuje **14** cnt.
W innych miejscach i zdrojowiskach krajowych **16** ct.

KRYNICA

pismo poświęcone sprawom polskich zdrojowisk
z urzędowymi listami gości kąpielowych.

REDAKTOR I WYDAWCA:
BRONISŁAW BABEL.

Przedpłatę frankowaną przyjmuje Administracya pisma *„Krynica“* w Krynicy, tudzież wszystkie urzęda pocztowe.

W Warszawie, Król. Polskiem i Rosyi, przyjmują przedpłatę wszystkie księgarnie.

INSERATY przyjmują się za opłatą od miejsca wiersza drobnym drukiem (petit) po **6** cnt.

BIURO *Redakcyi i Administracyi* jest *w Krynicy* w „Willi Ułana“.

Kalendarz: 6) Niedziela piąta po Wielkan. Jana w Okow. — 7) Domiceli Panny. — 8) Stanisława, Biskupa i Męczennika. — 9) Grzegorza Nazyań. — 10) **Wniebowstąpienie Pańskie**, Izydora — 11) Beatryksy Panny. — 12) Nereusza i Pankracego. — 13) Niedziela szósta po Wielk., Hilarego. — 14) Bonifacego — 15) Zofii i 3 córek.

Wystawa hygieniczno-lekarska i dydaktyczno-przyrodnicza we Lwowie.

Komitet wystawy hygieniczno-lekarskiej i dydaktyczno-przyrodniczej rozesłał następującą odezwę:

Wielmożny Panie!

Zgodnie z uchwałą wydziału gospodarczego V. zjazdu lekarzy i przyrodników polskich, urządzoną zostanie w drugiej połowie lipca br. w czasie zjazdu, *wystawa przedmiotów, wchodzących w zakres nauk przyrodniczych i lekarskich z szczególnem uwzględnieniem hygieny i dydaktyki przyrodniczej.*

W ogólnych zarysach celem wystawy będzie przedstawienie uczestnikom zjazdu i ogółowi, interesującemu się postępami wiedzy: ruchu naukowego w dziedzinie umiejętności przyrodniczych i ich zastosowania, przedstawienie stosunków zdrowotnych naszego kraju, przedstawienie zdobyczy i postępów, osiągnionych na polu hygieny, przedstawienie środków naukowych i pomocniczych, używanych w najnowszych czasach w dziedzinie nauk przyrodniczych i lekarskich pod względem dydaktycznym, przedstawienie wynalazków i udoskonaleń fabrycznych, mających na celu ochronę zdrowia i życia robotników, przedstawienie produkcyi krajowej, wchodzącej w zakres wiedzy lekarskiej itp., itp.

Do współudziału w urządzeniu wystawy zostały powołane towarzystwa: *sekcya lwowska Towarzystwa Lekarzy Galic., lwowskie Towarzystwo Politechniczne, Towarzystwo Przyrodników Polskich im. Kopernika, Towarzystwo Aptekarskie i Weterynarskie,* co daje rękojmię, że wystawa pod każdym względem będzie fachowo urządzoną i wzbudzi ogólne zajęcie.

Dla urzeczywistnienia i uświetnienia celów i zadań wystawy, utworzył się komitet wystawy, który obrał dla każdej grupy poszczególnych referentów. Zadaniem tychże będzie czuwanie nad zebraniem odpowiednich przedmiotów wystawowych, urządzenie oddzielnych grup, zachęcanie wystawców do uczestnictwa i t. p.

W myśl powyż przedstawionego celu wystawy, komitet uprasza wszystkich chętnych i dbałych o dobro kraju, które przedewszystkiem wystawa ma na oku, o najgorętsze popieranie usiłowań i chęci komitetu, czy to przez czynny udział w samej wystawie, czy też przez zachęcanie innych do współudziału.

Bliższe warunki dla wystawców, jak również regulamin wystawy zostaną niebawem ogłoszone i na żądanie przesłane. Szczegółowy program wystawy podajemy poniżej. Nadmienia się jednak, że *komitet wystawy zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia przedmiotów zgłoszonych.*

Komitet wystawy:

Dr. Alfred Biesiadecki przewodniczący. *Józef Horoszkiewicz* zastępca przewodniczącego.
Prof. Bronisław Pawlewski *Dr. Józef Merunowicz.* sekretarze.

Program wystawy.

Grupa I. bakteryologiczna. Referenci: radca dr. Biesiadecki i prof. dr. Szpilman.

Grupa II. Hygiena szkół. Referenci: prof. budownictwa Bisanz, insp. szkół Mieczysław Baranowski, dr. Merunowicz i nauczyciel p. Piórkiewicz. Wzorowe plany budynków szkół ludowych miejskich i wiejskich, jedno- i więcej klasowych, wewnętrzne urządzenie tychże, mianowicie ogrzewanie, przewietrzanie. wychodki, szatnie w modelach i rysunkach. Wzorowe sprzęty szkolne, jako to: ławki, stoły rysunkowe, tablice z przyborami, w okazach, modelach i rysunkach; przybory naukowe: tabliczki, zeszyty, książki; środki naukowe jako to: mapy, wzory, ryciny, odpowiadające przepisom hygieny wzroku i odwrotnie. Literatura dotycząca.

Grupa III. Hygiena mieszkań. Referenci: fizyk miasta Pawlikowski i architekt p. Świątkowski. Plany wykonać się mających lub wykonanych: wzorowego domku (chaty) włościańskiego, domku mieszkalnego dla jednej lub dwu partyi, domu czynszowego w mieście, mieszkania dla robotników w mieście, baraków, domu mieszkalnego w zdrojowiskach.) Plany, projekty i modele: urządzenia stropów i pował celem umożliwienia przewietrzania, uniknięcia wilgoci i grzyba. Łatwe przewietrzanie mieszkań; zlewy kuchenne; wychodki pokojowe i w domach czynszowych, rozmaite systemy i sposoby przewietrzania; opalania i oświetlania mieszkań.

Grupa IV. Hygiena szpitali. Referenci: prof. dr. Czyżewicz, dr. Merczyński, i architekt R. Rawski. Mapa szpitali i przytułków w Galicyi. Główne typy i systemy budynków szpitalnych; baraki dla chorych. Materyały budowlane dla szpitali i przyrządy do wyposażenia tychże. Historya i literatura szpitalna w ogóle i w Polsce. Statystyka.

Grupa V. Hygiena fabryk. Referenci: dr. Merunowicz, prof. Pawlewski, inspektor przemysłowy Nawratil i inżynier Wang. Rysunki i opisy zakładów przemysłowych z uwzględnieniem warunków hygienicznych przedewszystkiem garbarni, gorzelni, destylarni nafty i fabryk zapałek, jako u nas w kraju najczęstszych. Sposoby zabezpieczenia zdrowia robotników w zakładach przemysłowych. Urządzenia bezpieczenstwa i ochronne przy maszynach, kotłach parowych, motorach, transmisyach i innych przyrządach fabrycznych. Zabezpieczenie sąsiadów od szkodliwych wpływów zakładów fabrycznych, jakoteż zabezpieczenie wód publicznych od zanieczyszczeń odpływami fabrycznymi. Urządzenia mające na celu polepszenie materyalnego i umysłowego dobra robotników.

Grupa VI. aptekarska. Referenci: pp. Jabłonowski i Kochanowski.

Grupa VII. Wystawa przyrodniczo-dydaktyczna. Referenci: prof. A. Witkowski i prof. dr. J. Petelenz, inspektor Miecz. Baranowski i dyr. sem. naucz. L. Dziedzicki.

1. Fizyka, astronomia, meteorologia. Przedstawienie wzorowych przyrządów do nauki zasad fizyki, astronomii i meteorologii.

2. Chemia. Przedstawienie preparatów i przyrządów, potrzebnych do nauki zasad chemicznych.

3. Mineralogia. Wzorowy zbiór minerałów i przyrządów do nauki zasad mineralogii.

4. Geologia. Zbiór okazów skał, potrzebnych do nauki petrografii, wraz z przyborami, służącymi do tego celu. Zbiór skamielin, charakterystycznych dla poszczególnych formacyi. Statygrafia kraju ojczystego. Mapy geologiczne. Obrazy.

5. Botanika. Przedstawienie typów roślinnych pod względem morfologicznym i genetycznym za pomocą okazów naturalnych, modelów, rycin, obrazów i t. d.

6. Zoologia. Przedstawienie typów zwierzęcych pod względem morfologicznym i genetycznym za pomocą okazów naturalnych, modelów, rycin, obrazów etc. Okazy i modele do nauki o budowie ciała ludzkiego w szkołach średnich.

7. Geografia. Przyrządy i przybory do nauki zasad geografii. Geografia roślin i zwierząt kraju ojczystego.

8. Wzorowe muzeum, mieszczące wszystkie okazy i przybory, potrzebne do udzielenia nauki o przyrodzie w szkołach ludowych.

9. Ojczysta literatura nauk przyrodniczych.

10. Oryginalne prace ze wszystkich gałęzi nauk przyrodniczych.

Grupa VIII. Pokarmy i napoje. Referenci: dr. Józef Wiczkowski, dr. Miecz. Dunin Wąsowicz. Pokarmy i napoje, tablice graficzne, przedstawiające skład procentowy, a tem samem wartość odżywczą tychże; pokarmy i napoje fałszowane, doraźne sposoby wykrycia tych fałszowań. Przyrządy, a względnie modele, służące do oznaczenia wartości pokarmów, napojów, oraz do wykrycia fałszowań tychże. Wzorowa kuchnia.

Grupa IX. Asanacya miast. Referenci: inżynier Gorecki, nadinżynier Horoszkiewicz, fizyk miasta Pawlikowski, inżynier Załoziecki. Kanalizacya, względnie odwodnienie i oczyszczenie miast z odchodów ludzkich z wszelkimi odnoszącymi się do tego szczegółami. Oczyszczanie ulic w miastach, najodpowiedniejsze ku temu przyrządy. Środki i aparaty desinfekcyjne. Zaopatrzenie miast w wodę z możliwymi szczegółami, w planach, modelach i okazach. Sposoby zakładania ulic, placów i ogrodów publicznych, bruków, chodników. Dotycząca literatura polska.

Grupa X. lekarska i statystyki lekarskiej. Referenci: prof. dr. Feigel, prof. dr. Kadyj, dr. Mehrer, dr. Merunowicz, dr. Rosenbusch i dr. Widman.

Grupa XI. weterynaryjna. Referenci: weterynarz krajowy Littich i prof. dr. Szpilman. Tablice i diagramy przedstawiające choroby zaraźliwe zwierząt domowych. Plany stajni, obór, targowic, rzeźni dla miast i miasteczek, rakarni, i ramp kolejowych. Plany topiarni łoju, fabryk albuminu, żelatyny itd. Sposoby usuwania odpadków zwierzęcych. Plany jatek i sklepów do sprzedaży mięsa (lodownie); sposoby odurzania, zabijania i zarzynania zwierząt, wzory wozów do transportu mięsa. Tablice, przedstawiające wołu, podzielonego na części według gatunków mięsa. Przyrządy do badania trychin, sposoby desinfekcyonowania stajni, gnojników, obór. Pasożyty na skórze i we wnętrzu ciała u naszych zwierząt. Przyrządy zapobiegające nieszczęściu, wynikającemu z płoszenia się koni. Okazy podków prawidłowych i nieprawidłowych. Uprzęże. Narzędzia chirurgiczne weterynaryjne. Podściółki. Literatura krajowa.

Przedmioty wystawione będą wykładami objaśnione.

Grupa XII. Kąpiele i łaźnie. Referenci: dr. Ebers inżynier Kłębkowski, dr. Majewski Adam, inżynier Sołtyński. Urządzenia do kąpieli domowych w wodzie, parze i gorącem powietrzu. Urządzenia i ważniejsze części składowe łazien publicznych dla miast i miasteczek, tanich łazien ludowych, pływalni letnich i zimowych w rzeczywistem wykonaniu w modelach i planach, z możliwem podaniem kosztów założenia. Zakłady lecznicze, mineralno-wodne, borowinowe, wodolecznicze. Przyrządy kąpielowo-lecznicze, inhalacyjne, pneumatyczne, rozpylające. Pralnie w połączeniu z łaźniami. Literatura i statystyka.

Grupa XIII. Gimnastyka. Referenci: dr. Krówczyński i nauczyciel Durski. Plan wzorowej sali gimnastycznej i wzorowego boiska dla towarzystw gimnastycznych i dla szkół średnich z urządzeniem. Modele lub ryciny przyborów i przyrządów dla gimnastyki towarzyskiej i żeńskiej. Plan wzorowej sali i boiska dla szkół ludowych miejskich i wiejskich z urządzeniem. Przybory i przyrządy do tychże. Statystyka i piśmiennictwo.

Grupa XIV. Chirurgiczna. Referenci: dr. Lipes, dr. Smutny, dr. Wehr, i dr. Ziembicki.

Grupa XV. Hygiena odzieży i pielęgnowanie ciała. Referenci: dr. Rosenbusch, dr. Smutny i inżynier Załoziecki. Warunki zdrowotne różnych materyałów i barw odzieży. Bielizna i odzież wierzchnia, obuwie. Szkodliwe artykuły odzieży i obuwia. Mydło, kosmetyki, grzebienie, szczotki do włosów, szczoteczki do zębów, pasty. Przedstawienie chorób z zaniedbania czystości skóry wynikających.

Regulamin wystawy.

1) Wystawa zostanie otwartą podczas V. Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich dnia 18 lipca 1888 r. i trwać będzie przynajmniej 8 dni.

2) Wystawa będzie urządzoną w gmachu Szkoły Politechnicznej.

3) Nagrody dla wystawców, a mianowicie: dyplomy honorowe, medale i listy pochwalne przyznawać będzie komitet wystawy na wniosek sędziów, zaproszonych do ocenienia poszczególnych grup.

4) Osoby, pragnące umieścić na wystawie okazy, składają deklaracyę podług załączonego wzoru. Komitet nie pobiera od wystawców opłaty za wystawione przedmioty. De-

klaracye należy przesełać pod adresem sekretarza komitetu, dra Józefa Merunowicza we Lwowie, ul. Piekarska l. 12 A.

5) Koszta przesyłki, ustawiania, tudzież uprzątnienia przedmiotów, ponoszą wystawcy. Wszelkie uszkodzenia terenu i gmachu wystawy, sprawione ustawieniem okazów, winny być naprawione kosztem wystawców. Przedmioty wystawione z ramienia komitetu, są z pod tych postanowień wyjęte.

6) Ostateczny termin składania deklaracyi upływa dnia 1 lipca br., przedmioty jednak zgłoszone winny być nadesłane najdalej 15 lipca.

7) Komitet może odmówić przyjęcia okazów zgłoszonych bez podania powodów i bez obowiązku ponoszenia jakichkolwiek kosztów.

8) Okazy przyjęte na wystawę winny pozostać na niej aż do zamknięcia, choćby czas trwania pierwotnie oznaczony został przedłużony.

9) Wszystkie przedmioty znajdujące się na wystawie, będą kosztem komitetu ubezpieczone na wypadek pożaru.

10) Wystawcy winni poddać się wszelkim zarządzeniom komitetu, dotyczącym umieszczenia okazów i porządku na wystawie.

11) Jakkolwiek komitet czuwać będzie nad przedmiotami wystawionymi, każdy wystawca otrzyma kartę legitymacyjną, upoważniającą do przebywania w gmachu wystawy celem osobistego dozorowania przedmiotów wystawionych.

12) Wystawcy, nadsyłający przedmioty, których ocenienie wymaga analizy chemicznej, obowiązani są przedstawić gotowy rezultat poważnie uskutecznionego rozbioru, lub też uiścić opłatę za rozbiór.

Wzór deklaracyi.

Zamierzam umieścić na wystawie lekarsko-hygienicznej i dydaktyczno-przyrodniczej, mającej się urządzić we Lwowie w roku 1888, następujące przedmioty:

Krótki opis przedmiotów	Przybliżona waga w klg.	Wartość złr. w. a.

Upraszam o udzielenie mi ....metrów kwadratowych na ścianie; .... na stole; .... na podłodze.

Obowiązuję się zastosować do regulaminu wystawy.

Imię i nazwisko:

Adres:

Podpis własnoręczny:

Korespondencya z polskich Zdrojowisk.

Krynica, 3. maja.

Pierwszą naszę korespondencyą rozpoczynamy z Krynicy pod miłą dla nas datą, gdyż w dniu 3 maja... Może to będzie dla nas dobrą wróżbą na przyszłość, (przynajmniej na sezon tegoroczny) — a trzeci maja, w którym rozpoczynamy sprawozdania z naszego Zdrojowiska, może dlań będzie dniem błogosławionym tak, jak był niegdyś dla całej naszej Ojczyzny i którego pamięć święcimy zawsze mile, gdzie tylko brzmi polska mowa!...

Odejdźmy jednak od wróżb „bo któż wiedzieć może, co nam przyniosą poranne zorze?“—a zacznijmy sprawozdanie od tego, cośmy w Krynicy zrobili i co robimy, ku odpowiedniemu przyjęciu gości kąpielowych.

Otóż jak wszystkie Zdrojowiska, po śnie zimowym, przebudził się i nasz Zakład z wiosną — razem z przyrodą, do innego życia, do życia ruchliwego i pracowitego. Z pierwszymi cieplejszymi promieniami słońca wiosennego, rozpoczął się gorączkowy ruch w całym Zakładzie. Robotnicy i rzemieślnicy rozmaitego rodzaju przybywają gromadnie z różnych stron, aby podzielić trudy miejscowych towarzyszów, których praca nie wystarcza na wykonanie w krótkim czasie tego, co jest do wykonania, zwłaszcza po nieszczęściu, jakie nas nawiedziło w grudniu roku przeszłego.

Pożar wszczęty w domu „pod Lwem“, dnia 7 grudnia roku przeszłego, zniszczył pięć domów, przytykających bardzo blisko do siebie, a to tak dalece, iż domy te, nie mogły być wyratowane pomimo stosunkowo spokojnego powietrza i energicznego ratunku, tak ze strony tutejszej ochotniczej straży pożarnej, jak również i ze strony publiczności, popierającej akcyą ratunkową. Przecięto ogień z jednej i drugiej strony dopiero w tych miejscach, gdzie budynki były więcej od siebie oddalone. Nieliczna wówczas ochot. Straż pożarna, choć nieodpowiednio wyekwipowana i mająca do dyspozycyi *tylko jednę dobrą sikawkę,* spisała się dzielnie. Dzisiaj ta Straż liczy już 30. członków czynnych, lecz o drugiej sikawce dobrej jeszcze mowy nie ma i dopiero w przyszłości ma Straż pożarna nadzieję otrzymania takowej. Miejmy więc nadzieję, iż nieszczęście zaczeka czas dłuższy—a Bóg ochroni nas na długo od podobnej katastrofy!...

Komenda tutejszej och. Straży pożarnej czyniła przed kilkoma miesiącami kilkakrotne przedstawienia, gdzie należy, o odpowiedniejsze wyekwipowanie tejże Straży, o pomoc materyalną i t. p. — Dotąd, tutejszy Urząd gminny i Kasa zaliczkowa, udzieliła pomocy pieniężnej, nie wielkiej wprawdzie, lecz i to coś znaczy. Z innych stron niema jeszcze żadnej odpowiedzi. Komenda och. Straży pożarnej ochot. zrobiła tedy, co zrobić mogła. Tutejsi obywatele, także jakoś nie bardzo są skorzy do przyczynienia się do rozwoju tej instytucyi, a składki na ten cel idą zawsze oporem.

Pomimo tego pożaru, Zakład kąpielowy nic nie ucierpi, gdyż na miejscu spalonych domów, powstały już nowe i do rozpoczęcia tegorocznego sezonu będą zupełnie ukończone. Niema więc obawy o brak mieszkań, zwłaszcza, że oprócz odbudowanych spalonych domów, przybył jeszcze jeden wielki zupełnie nowy budynek.

Niema jednak nic złego, coby na dobre nie wyszło. — Tak też i w tym wypadku, Krynica zyska dosyć dużo z powodu pożaru. Naprzód bowiem domy obecnie stawiane na miejscu spalonych, są więcej od siebie oddalone niż dawniej i będą po ich zupełnem ukończeniu daleko ładniejsze — powtóre tutejszy Urząd gminny więcej baczy obecnie na bezpieczeństwo od ognia, czego dał najlepszy dowód, w przeprowadzonej niedawno rewizyi policyjno-ogniowej, we wszystkich domach w Zakładzie, położonych na terytoryum gminnem. Obszar dworski zrobi zapewne to samo ze swej strony, gdyż i tam znaleść się mogą braki, choćby nie w tej mierze, jak w innych domach.

Praca nad wykończeniem domu zdrojowego postępuje dalej, i z końcem roku bieżącego ma być zupełnie gotowy. O kościele nie możemy nic powiedzieć, gdyż dalszej roboty w r. b. jeszcze nie zaczęto.

Oprócz tych większych rozpoczętych budowli, są w projekcie nowe, publiczne, mające się wystawić kosztem c. k. Dyrekcyi dóbr państwowych—i prywatne. Nie spoczywamy więc na zdobytych laurach, lecz pracujemy ciągle dalej, nad ogólnym postępem naszego Zdrojowiska, nie oglądając się wcale na to, jakim był sezon przeszłoroczny, lub jaki będzie następny i dalsze po nim idące.

W ogóle powiedzieć możemy, iż silny ruch, jaki panuje w każdym kącie Zakładu wskazuje najlepiej, iż przygotowujemy się na godne i odpowiednie przyjęcie gości kąpielowych, którzy wkrótce przybywać zaczną gromadnie. — Szczęść Boże więc Krynicy — i innym naszym Zdrojowiskom!...

Z uzdrowisk zagranicznych.

Mentona. Tegoroczny sezon w tem miejscu klimatycznem już się zakończył. Zima tegoroczna, była tu wyjątkowo niezbyt łagodną, ale też nie czuliśmy wcale jej szorstkości, a nawet zapomnieliśmy o niej, gdyż znalazły się zaledwie dwa dni takie, w których chorzy zaniechać musieli zwykłej przechadzki, z powodu ostrzejszego powietrza. Zwykle jest tu klimat łagodny wśród zimy i w całem słowa znaczeniu prawdziwie południowy. Gaje drzew oliwnych, cyprysów — drzewa cytrynowe i brzoskwiniowe, a wreszcie rozmaite krzewy w pełnym kwiecie, robią na mieszkańcu północy wrażenie, jak gdyby był przeniesiony do wielkiego ogrodu zimowego.

Śniegi spadłe w Genui, Pizie i Nicei, widzieliśmy zaledwie na szczytach okolicznych gór, słabo bielejące. Pomimo tego, sezon tegoroczny, był słabo ożywiony — do czego przyczyniło się zapewne najwięcej obecne położenie polityczne, jak również przeszłoroczna katastrofa, której wspomnienie jeszcze nie wygasło. Największą frekwencyą cieszyło się Nervi, które najmniej ucierpiało w katastrofie, jaka nawiedziła miejscowości klimatyczne, rozsiadłe wzdłuż całej Riviery. Nie można jednak zaprzeczyć, iż klimat tutejszy, jak również prześliczne widoki i spacery w okolicy Mentony, ożywczo działają na ludzi chorych lub zdenerwowanych.

Jaworze, będzie mieć w roku bieżącym stacyę kolejową, po wybudowaniu budującej się kolei szląsko-morawskiej.

Kreuznach. W przeszłorocznym sezonie kąpielowym było tu 4.304 osób, czyli około 300 osób mniej jak w roku poprzedzającym. W ostatnich trzech latach jest tu ciągły ubytek gości kąpielowych, z roku na rok o kilkaset osób. — Wody ze źródła „Elżbiety“, rozesłano w roku przeszłym w ogóle tylko 9.975 flaszek.

Drobne wiadomości.

Wszech nauk lekarskich dr. Leon Kopf, były asystent Uniwersytetu Jagiellońskiego, zamianowany został reskryptem c. k. Ministeryum rolnictwa, z dnia 14go marca 1888 r., lekarzem rządowym c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy. Dr. *Kopf*, znany zaszczytnie z licznych prac naukowych, pełnił poprzednio, jako asystent Uniwersytetu Jagiellońskiego,—przez lat ośm, służbę w klinikach uniwersyteckich, gdzie zjednał sobie ogólną sympatyą i poważanie tak pośród grona Profesorów, jak i słuchaczy. O ile dotąd wiemy, nominacya ta, została nader mile przyjętą w kołach lekarskich. Sądząc z tego przyjęcia nominacyi przez Kolegów z zawodu—spodziewać się należy, że i Krynica, jako Zakład kąpielowy, przyjmie również sympatycznie nowego swego lekarza zdrojowego, w którego rękach leży na przyszłość wiele dobrego dla rozwoju naszego Zakładu kąpielowego.

Dar. Cesarz udzielił z prywatnej swej szkatuły, komitetowi budowy kościoła, w zakładzie zdrojowym w Krynicy, zapomogi w kwocie 200 złr. a Sejm wyznaczył na ten sam cel 500 złr.

Do nowej Rady gminnej krynickiej, wybrano w r. b. 12 radnych z właściwego Zakładu kąpielowego, a 6 ze wsi. Wybrani zostali pp.: ks. Ignacy Daniec, Hugo Nitribitt, Bronisław Babel, Aleksander Runge, Józef Znamirowski, Roman Muranyi, Karol Dutkiewicz, Erazm Dutkiewicz, Wacław Eis, Józef Konarski, Bronisław Brochocki, Izaak Krumholz, Wanio Smetana, Mikołaj Gromosiak, Wanio Łoboda, Hryć Pętryszak, Stefan Krynicki i Macko Czyczyła.

Szanowne zarządy zdrojowisk, które dotąd nie nadesłały jeszcze do naszej Redakcyi sprawozdań z r. 1887, upraszamy najuprzejmiej o łaskawe przygotowanie takowych w jak najkrótszym czasie, gdyż w następnym numerze „Krynicy“, rozpoczynamy już ogłaszanie drukiem tychże sprawozdań. *Redakcya „Krynicy“.*

Nowa Rada gminna krynicka wybrała Naczelnikiem gminy jednogłośnie inżyniera *Bronisława Babla*. redaktora „Krynicy“. Zastępcą Naczelnika, wybrany został jednogłośnie gospodarz krynicki i dawny zastępca *Wanio Smetana*. Jako asessorowie fungują w nowej Radzie gminnej pp. Karol Dutkiewicz, Wacław Eis, Mikołaj Gromosiak i Stefan Krynicki.

Z zabawy urządzonej w Krynicy dnia 19go marca b. r. (św. Józefa). na dochód tutejszej ochotn. Straży pożarnej, wpłynęło do kasy 30 złr.

Ogólny *dochód* był następujący:

Ze sprzedaży biletów	31 złr.
Za bukiety kotylionowe	22 „
Razem	53 złr.

Wydatki były następujące:

Ordery i bukiety kotylionowe	4 złr.
Urządzenie, oświetlenie, opalenie sali i garderoby i drobne wydatki	9 złr.
Muzyka	10 złr.
Razem	23 złr.

Pozostało więc *czystego dochodu 30 złr.*, którą to kwotę złożono na ręce Naczelnika tejże Straży p. Bronisława Babla.

C. k. Urząd podatkowy w Krynicy, rozpoczął urzędowanie swoje od początku bieżącego roku. Ustanowienie Urzędu podatkowego w Krynicy, jest ważne nietylko dla samej Krynicy, lecz i dla całego powiatu krynickiego; dawniej bowiem chcąc załatwić jaką czynność w Urzędzie podatkowym, trzeba się było udawać do Nowego Sącza.

Personal Urzędu podatkowego, składa się z czterech urzędników, jednego woźnego i jednego egzekutora podatkowego. Z wyboru panów urzędników podatkowych, przeznaczonych do Krynicy, jesteśmy zadowoleni. Są to ludzie nadzwyczaj uprzejmi i z taktem, a że im to wcale nie przeszkadza do odpowiedniego wykonywania swego urzędu — przeto z uznaniem kwestyę tę podnosimy.

Tymczasowo mieści się Urząd podatkowy w bundynku prowizorycznym wcale do tego nieodpowiednim. Należałoby tedy pomyśleć nad tem, aby to prowizoryum nie trwało długo, tem więcej, że uchwalono postawienie już wkrótce osobnego budynku na pomieszczenie Urzędu podatkowego. To samo powiedzieć musimy o budynku sądowym i aresztach. Pierwszy z nich, wyglądający na opuszczoną karczmę, powinien był już dawno być zastąpiony nowym, lub przynajmniej odrestaurowanym należycie. Spodziewamy się, że i to się zrobi wkrótce, gdyż zrobić się powinno ze względu na Sąd, a wreszcie i sam Zakład kąpielowy.

Przy tej sposobności, nasuwa się nam mimowoli na myśl sprawa dodatku aktywalnego dla c. k. urzędników w Krynicy. *Ten dodatek powinien być tutaj bezwarunkowo podwyższony — tak samo, jak to ma miejsce w czeskich i innych większych zakładach kąpielowych.* Gdyby tu chodziło o jednego lub dwóch urzędników będących w Krynicy, to nie podnosilibyśmy może tej sprawy. W Krynicy jest jednak obecnie kilka urzędów i kilkunastu pp. urzędników, obarczonych rodzinami — więc słuszność wymaga, aby zająć się sprawą podwyższenia ich dodatku aktywalnego, i dać im to, co się słusznie należy i co mają już od dawna ich koledzy Niemcy lub Czesi. Nie domagamy się więc niczego nadzwyczajnego.

Towarzystwo Tatrzańskie. Na posiedzeniu Wydziału Tow. tatrzańskiego, odbytego z końcem przeszłego

roku pod przewodnictwem dra *Markiewicza*, uchwalono i załatwiono wiele spraw, a między tymi następujące:

1) Wydzierżawiono schronisko *Staszica* i *Fola* w Tatrach dotychczasowemu dzierżawcy, Bartłomiejowi Liptakowi z Białki;

2) uchwalono wnieść petycyę do Sejmu o bezprocentową pożyczkę 3.000 zł., zwrotną w 10 latach po 300 zł. rocznie, na wybudowanie drugiego domu gościnnego przy Morskiem Oku;

3) nie przyjęto rezygnacyi ks. Roszka w Poroninie z godności członka wydziału;

4) Towarzystwo tatrzańskie, zbudowawszy z własnych funduszów suszarnię na użytek szkoły snycerstwa w Zakopanem, nie zgodziło się celem otrzymania 300 złr. zapomogi od rządu na wystawienie deklaracyi w formie, żądanej przez tenże rząd;

5) uchwalono wnieść prośbę do starostwa powiatowego w Nowym Targu o wymierzanie surowszych kar na kłusowników w Tatrach;

6) odczytano pismo p. Uznańskiego z Poronina, który dla wygody gości przebywających w Zakopanem a chcących korzystać z kąpieli w Jaszczurówce, zamierzał własnym kosztem skrócić drogę do papierni w Zakopanem ku polanie Bystrej, lecz napotkał w tej mierze na nieuzasadnioną opozycyę ze strony rady gminnej w Zakopanem;

7) uchwalono wnieść prośbę do dyrekcyi poczt we Lwowie o zaprowadzenie dwurazowe pocztowych wozów na przestrzeni między Chabówką a Zakopanem w czasie pory letniej od 15 czerwca do 15 września;

8) przyjęto do grona Tow. członka dożywotniego hr. Karola Czarneckiego i 28 członków zwyczajnych, zjednanych przez dra Juliana Chełmickiego w Żydowie, ks. Jana, proboszcza w Stawie i p. Karola Kauckiego, starostę w Zbarażu;

9) *poruszono myśl zaprowadzenia straży pożarnej w Zakopanem;*

10) odczytano pismo wydziału Tow. do tutejszej dyrekcyi skarbowej w sprawie majątku Tow., tudzież uchwalono w Zakopanem petycyę do Sejmu o utrzymanie drogi z Nowego Targu do Zakopanego na koszt kraju.

Oprócz tego mianowano kilku delegatów Towarzystwa i uchwalono złożyć podziękowanie kilku jego członkom za gorliwe popieranie jego celów.

Zaś dnia 1 marca odbyło się pod przewodnictwem ks. *E. Sanguszki* posiedzenie wydziału Tow. tatrzańskiego, na którem załatwiono następujące sprawy: 1) Odczytano list p. W. Łuszczkiewicza, który donosi, że p. Antoni Krzyżanowski, rzeźbiarz z Poznania, oświadczył gotowość ofiarowania bezpłatnie Towarzystwu tatrzańskiemu biustu naturalnej wielkości śp. K. Kantaka; — ofiarę tę przyjęto z wdzięcznością i uchwalono złożyć podziękowanie szlachetnemu ofiarodawcy; 2) przyjęto do grona 10 nowych członków; 3) mianowano na przedstawienie dra Komierowskiego delegatem Towarzystwa ks. Franciszka Gabryela w Zabartowie (W. Ks. P.); 4) w sprawie licytacyi dóbr zakopańskich wywiązała się dłuższa dyskusya, poczem upoważniono prezydyum Towarzystwa do umieszczenia sprostowania niektórych mylnych faktów, podanych przez dzienniki, a dotyczących Towarzystwa tatrzańskiego, i polecono temuż, aby przy tej sposobności odwołało się jeszcze raz do ziomków, wzywając tychże do ratowania „najpiękniejszego klejnotu w dyademie powabów naszej przyrody".

W sprawie sprzedaży Zakopanego rzecz się tak ma, iż na licytacyi w Nowym Sączu kupił te dobra za 380.224 złr. Jakób Goldfinger, właściciel fabryki masy drzewnej w Zakopanem. Do licytacyi stanęły tylko trzy osoby; z ramienia Wydziału krajowego lub Towarzystwa tatrzańskiego nie było nikogo. Opowiadają, iż p. Goldfinger nie nabył tych dóbr dla siebie, lecz dla kogoś innego, a podobno dla ks. Hohenlohe, który już ma dobra w pobliżu nowo zakupionych, po stronie węgierskiej. Nie wiemy, o ile to opowiadanie zgadza się z prawdą, ale w każdym razie, nie życzylibyśmy sobie, aby się ono sprawdziło, gdyż w takim razie, gdyby się kupno w swej mocy utrzymało, byłoby Zakopane prawdopodobnie zamknięte dla turystów, jak to podobno stało się w dobrach zakupionych przez ks. Hohenlohe po stronie Tatr węgierskich.

Kupno Zakopanego nie jest jednak jeszcze prawomocne, gdyż Sąd obwodowy w Nowym Sączu w skutek rekursu rewizyjnego, wniesionego przez adwokata dra Rettingera przeciw warunkom licytacyjnym, wstrzymał załatwienie licytacyi Zakopanego, dopóki Najwyższy Trybunał we Wiedniu rekursu tego nie załatwi. Skutkiem tego p. Goldfinger nie może jeszcze teraz objąć Zakopanego w posiadanie. Ciekawi jesteśmy, jak się ta rzecz załatwi, a życzyćby należało, aby się załatwiła pomyślnie dla kraju, to jest: aby Zakopane zostało w rękach polskich.

W tej samej sprawie *ogłosiło Towarzystwo tatrzańskie w marcu br. w pismach krajowych, co następuje:*

„W niektórych pismach wyrażono żal, że Towarzystwo tatrzańskie „nie zdobyło się na zakupno Zakopanego". Owoż na powyższe twierdzenie musimy oświadczyć, że Towarzystwo tatrzańskie już dla samego braku funduszów nie miało zamiaru kupna Zakopanego, i że nie zawiązywało w tym celu żadnego konsorcyum. Towarzystwo tatrzańskie żywiło nadzieję, że się znajdzie w kraju jeden zamożny obywatel polski, który zakupi na licytacyi dobra zakopańskie, albo przynajmniej, że się zawiąże grono z kilku osób narodowości polskiej, które nie dla wytrzebienia lasów tatrzańskich, lecz dla możliwej tychże ochrony, stanie się właścicielem dóbr zakopańskich. W tym celu też udało się Towarzystwo tatrzańskie do poprzedniego i teraźniejszego marszałka krajowego, jakoteż do innych wybitnych osobistości w kraju, z prośbą o zawiązanie konsorcyum, lecz niestety bezskutecznie. W grudniu r. z. zwróciliśmy za pośrednictwem miejscowych dzienników jeszcze raz uwagę na ten przedmiot.

Licytacya dóbr odbyła się 9 lutego b. r. Chociaż sąd wyższy zmienił ogłoszone przez pierwszą instancyę warunki licytacyjne i chociaż te zmienione warunki nie zostały ogłoszone należycie, przeciw uchwale Sądu wyższego, zmieniającej warunki licytacyjne, wnieśli rekursy p. Eichhorn, były właściciel dóbr Zakopane, adw. dr. Retinger jako prawonabywca firmy J. Salamon i adwokat dr. Holzer ze Lwowa imieniem banku saskiego; z tego powodu wstrzymał sąd pierwszej instancyi zestawienie protokołu odbytej dnia 9go lutego 1888 r. licytacyi, i jest uzasadniona nadzieja, że licytacya ta zatwierdzoną nie zostanie i że przyjdzie do ponownej licytacyi dóbr zakopańskich. W obec tej okoliczności odzywamy się znowu w tej sprawie i wzywamy tych wszystkich, którzyby chcieli przystąpić do zawiązania spółki w celu nabycia dóbr zakopańskich, aby do 1 maja b. r. donieśli wydziałowi towarzystwa tatrzańskiego w Krakowie, ile udziałów po 1000 złr. przyjęliby w tej spółce. Jeżeli się zbierze 200 udziałów po 1000 zł., w takim razie prezydyum towarzystwa tatrzańskiego zwoła zgromadzenie celem zawiązania kontraktu spółki".

Nie wiemy dotąd, czy ta odezwa odniosła jaki skutek i czy Towarzystwo tatrzańskie zdołało urzeczywistnić swoję piękną myśl. Zapewne wkrótce dowiemy się o tem.

Chodnik kryty nad źródłem w Krynicy, ozdobiono w r. b. pięknymi dekoracyami z prasowanej blachy cynkowej. Dekoracye te, stanowiące rodzaj *atyki*, umieszczone są na dolnej części dachów chodnika i pięknie go przyozdabiają.

Nowe łazienki dla kąpieli rzecznych wraz z odpowiednim zbiornikiem na wodę, mają być w Krynicy w r. b. a najdalej w następnym, wybudowane. Po wybudowaniu tych nowych łazienek, będą dawno już istniejące na „Janówce" rozebrane, jako nieodpowiednie do przeznaczonego celu. Plany nowych łazienek, nadeszły już do c. k. Zarządu Zakładu i są opracowane w c. k. Dyrekcyi dóbr państwowych we Lwowie. Łazienki będą ładne i wygodne, a amatorzy rzecznych kąpieli powitają zapewne bardzo mile ten nowy nabytek w Krynicy. Stare łazienki są obecnie prawie nie do użycia, z powodu.... ich starości... więc mogą się spokojnie po odbytej służbie na bok usunąć.

Z Krynicy do Rzymu wybrało się trzech włościan tutejszych obrz. gr. kat., przyłączając się do pielgrzy-

mów, którzy wyjechali z Krakowa w przeszłym miesiącu. Byli to następujący włościanie: *Mikołaj Gromosiak, Hryc Petryczak i Stefan Krynicki*, wszyscy trzej Członkowie Rady gminnej krynickiej. — Podróż ta zrobiła na tych inteligentnych i zamożnych włościanach silne wrażenie.

Wiadomości urzędowe Zarządów Zdrojowisk.

Krynica.

Opłaty zdrojowe wynoszą na cały sezon od osoby: Taksa kuracyjna I. kl. 3 złr. — za muzykę 3 złr. — Taksa kuracyjna II. kl. 1 złr. 50 ct.—za muzykę 1 złr. 50 ct. — Dzieci gości zdrojowych do lat 10, służba gości i ubodzy są od opłat zdrojowych uwolnieni.

Lekarze ordynujący: Rządowi: Dr. **L. Kopf** „pod Orłem"— Dr. **H. Ebers**, w Zakładzie hydropatycznym. — Prywatni: Dr. **J. Blateis**, „pod Jeleniem". — Dr. **A. Lorentski**, „pod Kosynierem".— Doc. Dr. **A. Mars**, „pod domkiem szwajcarskim".—Dr. **B. Skórczewski**, w „Witołdówce".

Apteka: w domu „pod Krakusem".

Zarząd zdrojowy: w łazienkach głównych.

Biuro wywiadowcze: „pod Potokiem", udziela bezpłatnie wszelkich wyjaśnień.

Czytelnia gazet: w sali łazienek mineralnych: abonament od osoby na sezon 1 złr.

I. Wypożyczalnia książek: w łazienkach mineralnych; ma dzieła w języku: polskim, francuskim, niemieckim i angielskim. Opłata miesięczna od biorących 1 dzieło 1 złr.—dwa dzieła 2 złr.—Kaucya 5 złr.

II Wypożyczalnia książek w „Willi Ułana", ma dzieła przeważnie w języku polskim Opłata miesięczna od biorących jedno dzieło 80 ct.—dwa dzieła 1 złr. 60 ct. -Kaucya 3 złr. Wymiana książek od godziny 8 do 6 po południu, z wyjątkiem niedziel i świąt.

Fortepiany do wynajęcia na godziny są: w Aptece, w „Willi Ułana", „pod Barankiem", „pod Góralem" i w „hotelu Warszawskim".

Ceny pomieszkań w domach rządowych lub prywatnych są: od 20 ct. do 2 złr. dziennie za pokój. Ceny stosują się do położenia, urządzenia mieszkania, i pory sezonowej. Najdogodniej wybrać mieszkanie za przybyciem do Krynicy, co wielka ilość mieszkań ułatwia.

Restauracye i kawiarnie: „pod Koroną" (dla Hydropatów) — „pod Turkiem" (izraelicka)—w „Willi Ułana"— „pod Dębem"—„pod Barankiem"— „pod trzema Koronami" (izraelicka) — „pod trzema Różami"— „pod Gołębiami" (izraelicka) i pokój do śniadań „pod Rybą".

Powozy, fiakry i wózki góralskie przy dworcu koleji w Muszynie cena po 1 złr. 50 ct. do 5 złr.

Ruch pociągów na stacyi Muszyna-Krynica ważny od 1 czerwca b. r.— *Przychodzą* do Muszyny-Krynicy: pociąg osobowy o godzinie 8·05 rano; pociąg miesz. o godzinie 2·37 po południu; poc. osobowy o g. 7·01 wieczór.—*Odchodzą* z Muszyny-Krynicy: poc. osobowy o g. 6·10 rano; poc. miesz o godz. 1·10 po południu; pociąg osobowy o g. 8·07 wieczór.

CENY KĄPIEL:

	Od g. 6 ran. do 2 po połud.		Od g. 4 do g. 6 wieczór		W maju, czerwcu i wrześniu	
	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.
I. W gmachu łaziennym głównym.						
Kąpiel mineralna wanienna metodą Schwartza ogrzewana dla dorosłych Kl. I.	—	90	—	90	—	60
„ „ „ „ „ II.	—	70	—	50	—	47
Kąpiel dziecięca obok kąpieli dla dorosłych	—	35	—	30	—	24
Kąpiel mineralna nasiadowa	—	20	—	20	—	14
„ „ natryskowa ogólna	—	80	—	60	—	54
„ parowa (łaźnia słowiańska)	—	70	—	70	—	47
II. W chodniku krytym.						
Kąpiel gazowa z kwasu węglowego	—	50	—	50	—	—
III. W łazienkach borowinowych.						
Kąpiel żelazna borowinowa Kl. I.	1	60	1	60	1	07
„ „ „ „ II.	1	30	1	10	—	87
„ „ „ dla dzieci	—	80	—	70	—	54
„ „ „ na nogi	—	—	—	30	—	30
„ „ „ na ręce	—	—	—	20	—	20
Okład borowinowy	—	—	—	6	—	6
Kąpiel zwyczajna Kl. I.	—	50	—	50	—	34
„ „ „ II.	—	35	—	35	—	24
IV. Kąpiele rzeczne.						
W zbiorniku lub natryskowe	—	20	—	20	—	10
V. Dodatki do kąpiel.						
2 litry odwaru igliwiowego	—	10	—	10	—	10
Za użycie prześcieradła kąpielowego	—	10	—	10	—	10
„ „ ręcznika	—	6	—	6	—	6

Ceny kąpiel w maju, czerwcu i wrześniu są zniżone i podane powyżej.

Cennik c. k. Zakładu hydropatycznego: ***I. Kąpiele:*** A) Bilet na kompletne procedury hydrop. przez cały dzień, t. j. rano, przed i po południu używać się mające, na dni 7, dziennie po 75 cnt. kosztuje 5 złr. 25 ct.—Ten sam bilet, na 6 dni po 75 ct. dziennie, 4 złr. 50 ct. B) Bilet na kompletne procedury t. j. na używanie procedur hydrop. przez pół dnia, a względnie rano i przed południem na 7 dni po 65 ct. dziennie kosztuje 4 złr. 55 cnt. — Ten sam bilet na 6 dni po 65 cnt. dziennie 3 złr. 90 ct. C) Bilet na jednorazowe użycie procedury hydrop. w jednym dniu 50 ct. Właściciel takiego biletu ma prawo użycia jednej z następujących procedur raz na dzień, a mianowicie: całej kąpieli, pół kąpieli, kąpieli basenowej, nasiadowej, natryskowej, opakowania lub nacierania. — ***Bielizna:*** za 1 prześcieradło 10 ct., za 1 ręcznik 6 ct., za 1 koc wełniany 20 ct.

UWAGA: Ceny procedur hydrop. są w czasie od 15 maja do 14 czerwca włącznie i od 1 września do końca sezonu o $\frac{1}{3}$ zniżone. O bilety na procedury i bieliznę zgłaszać się należy do kasy w Zakładzie hydr.— Każdemu Gościowi bez różnicy przysługa za okazaniem biletu w godz. kąpielowych, tj. od 6 zrana do 2 po południu, tudzież od g. 2 do 4 wieczór, bezwarunkowo wolny wstęp do Zakładu hydr., a służba zakładowa obowiązaną jest każdego Gościa bez różnicy obsłużyć w miarę żądania tegoż, w tym porządku, w którym się do zużytkowania procedur zgłosił.

Odpowiedzialny redaktor Józef Pisz. Drukiem J. Pisza w Tarnowie.